

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Август 2012 година

Скопје, октомври 2012 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Август 2012 година

- Индустриското производство во јули 2012 година во однос на јуни 2012 година забележа раст од 5,4%;
- Стапката на инфлација на годишна основа изнесува 3,7%, а на месечна основа 1,5%. Просечната стапка на инфлација во првите осум месеци од 2012 година изнесува 2,5%;
- Годишен пад на физичкиот обем на извозот во периодот јануари-август 2012 година од 10,8%, со вредносен пад од 1,9% и раст на увезените количини на стоки од 1,4%, со вредносен пад од 0,9%, што резултираше со зголемување на трговскиот дефицит за 0,7% во однос на истиот период од 2011 година;
- Поголемо остварување на вкупните приходи во Буџетот од 1,1% и зголемена реализација на вкупните расходи од 1,9% во периодот јануари - август 2012 во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 10.147 милиони денари (2,1% од БДП) и дефицит на Централниот буџет од 8.629 милиони денари (1,8% од БДП);
- Раст од 7,2% на годишна основа на вкупните кредити кон приватниот сектор и раст од 5,3% на вкупниот депозитен потенцијал на банките;
- Намалување на бројот на регистрирани невработени лица за 17,1% во август 2012 година споредено со истиот месец лани.

1. Реален сектор

Индустриско производство

Во август 2012 година индустриското производство забележа пад од 8,1% во споредба со август 2011 година.

Анализирано по сектори, раст забележаа секторите Рударство и вадење на камен од 9,4% и Снабдување со електрична енергија гас, пареа и климатизација од 3,9%, додека секторот Преработувачка индустрија забележа пад од 10,1%.

Индустриско производство (во %) - август 2012 година			
	м/м-12	м/м-1	I-VIII 2012 I-VIII 2011
Вкупно	-8,1	-8,8	-7,1
Рударство и вадење камен	9,4	-5,8	-5,1
Преработувачка индустрија	-10,1	-7,7	-7,1
Снабдување со ел. енергија, гас, пареа и климатизација	3,9	-17,9	-7,7

Извор: ДЗС

Во рамки на преработувачката индустрија позитивен годишен раст е регистриран кај 9 од 23 гранки, кои сочинуваат 25,6% од индустриското производство. Раст е забележан кај една од трите носечки гранки со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство. Така, раст од 1,3% е остварен кај

Производството на облека.

Производството на метали забележа пад од 24,1%, а производството на

прехранбени производи пад од 1,0%. Значителен раст е остварен кај следните

гранки: Производство на фабрикувани

метални производи освен машини и опрема 112,8%, Производство

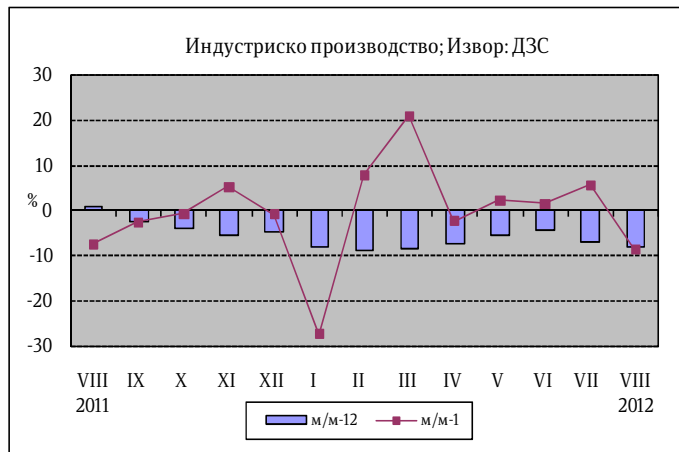
на основни фармацевтски производи и фармацевтски препарат 51,3%, Производство на текстил 34,7% и Производство на кожа 22,9%.

Производство на текстил 34,7% и Производство на кожа 22,9%.

Најголем позитивен придонес во годишниот раст на индустриското производство во август 2012 година има Производството на фабрикувани метални производи освен машини и опрема (3,7 п.п.), а најголем негативен придонес има Производство на кокс и рафинирани нафтени производи (-4,5п.п.).

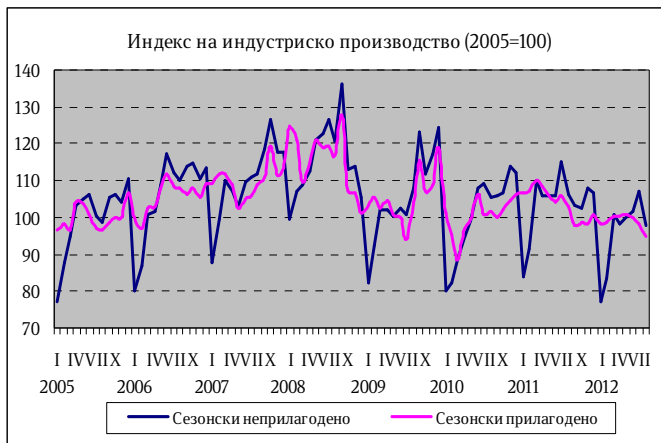
Индустриското производство во август 2012 година во однос на јули 2012 година забележа пад од 8,8%. Секторската анализа укажува дека пад е забележан во сите сектори, и тоа: Снабдување со електрична енергија гас, пареа и климатизација од 17,9%, Преработувачка индустрија од 7,7% и Рударство и вадење на камен од 5,8%.

Десезонираниот месечен раст на индустриското производство во август 2012 година изнесува -3,4%, што укажува на негативни сезонски ефекти во индустријата.

На кумулативна основа индустриското производство во периодот јануари – август 2012 година во однос на истиот период од 2011 година регистрира пад од 7,1%. Секторот Снабдувањето со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа пад од 7,7%, Преработувачка индустрија од 7,1% и Рударство и вадење на камен од 5,1%.

Податоците за индустриското производство по наменски групи во август 2012 во однос на август 2011 година покажуваат раст на производството кај групите: Капитални производи од 23,9% и Трајни производи за широка потрошувачка 3,5%. Пад на производството има кај групите: Енергија 21,0%, Интермедијарни производи, освен енергија 10,9% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 5,6%.

На месечно ниво податоците за индустриското производство по наменски групи во август 2012 година покажуваат зголемување на производството во групите: Капитални производи 11,0% и Интермедијарни производи, освен енергија 5,9%. Пад е забележан во следните групи: Трајни производи за широка потрошувачка 22,6%, Енергија 19,3%, и Нетрајни производи за широка потрошувачка 19,0%.

На кумулативна основа, во првите осум месеци од 2012 година во однос на истиот период од минатата година пад на производството е забележан во сите групи, и тоа: Трајни производи за широка потрошувачка 43,0%, Енергија 20,6%, Капитални производи 5,2%, Нетрајни производи за широка потрошувачка 1,6% и Интермедијарни производи освен енергија 1,5%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Според оценката, тековната економска состојба на деловните субјекти во август 2012 година е понеповолна во однос на претходниот месец и во однос на август 2011 година .

Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е понеповолна во однос на претходниот месец, а во однос на август 2011 година е поповолна, при што подобрувањето се должи пред се на порастот на домашните порачки, додека странските порачки се зголемуваат со помал интензитет. Оценката за обемот на производство во изминатите три месеци е понеповолна во однос на јули 2012 година, како и во однос на август 2011 година. Очекувањата за обемот на производството во наредните три месеци се понеповолни во однос на претходниот месец и во однос на август 2011 година.

Во однос на бројот на вработените, очекувањата во август 2012 година за наредните три месеци се понеповолни во однос на минатиот месец, а во однос

на август 2011 година очекувањата се значително подобри.

Просечното искористување на капацитетите во август 2012 година изнесува 60,3%, што претставува благо намалување во однос на претходниот месец кога изнесуваше 60,8%. Споредено со август 2011 година, искористеноста на капацитетите е пониска за 1,9 п.п.

Во август 2012 година залихите на сировини и репроматеријали, како и тековните набавки на сировини и репроматеријали, се под и околу нормалата.

Залихите на готовите производи се намалени во споредба со претходниот месец, а во споредба со август 2011 година се значително намалени. Во наредниот тримесечен период, според оценката на раководителите, просечните набавни цени на инпутите како и продажните цени на готовите производи се очекува да се зголемат.

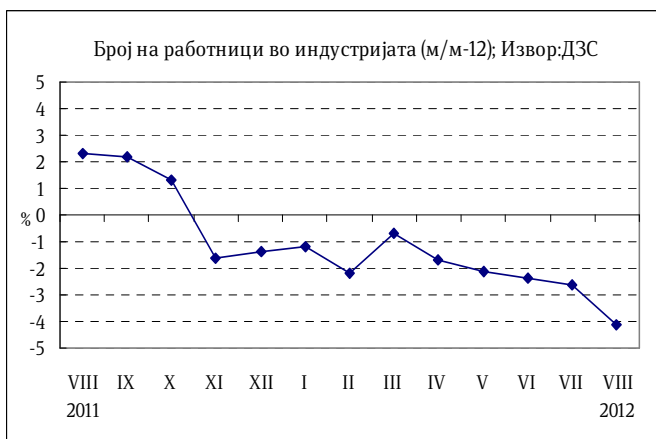

Според оценките, најголемо влијание на ограничувањето на обемот на производството во август 2012 година имаат следните фактори: недоволна странска побарувачка со 21,3%, недоволна домашна побарувачка со 17,2%, финансиските проблеми со 15,2%, недостиг на квалификувана работна сила со 9,3%, неизвесното економско опкружување со 8,5% и конкурентен увоз со 7,2%.

Во август 2012 година, помал број од деловните субјекти ги посочиле нејасните економски закони, недоволната странска побарувачка и неизвесното економско опкружување, додека поголем број од деловните субјекти ги посочиле финансиските проблеми, недостигот на квалификувана работна сила, недостигот на сировини, недостигот на енергија и конкурентниот увоз како ограничувачки фактор во однос на јули 2012 година.

Број на работници во индустријата

Бројот на работници во индустријата во август 2012 година во однос на август 2011 година забележа намалување од 4,1%. Секторската анализа укажува на зголемување на бројот на работници во секторите Снабдување со електрична енергија, гас, пара и климатизација за 0,7% и Рударство и вадење на камен за 0,1%, додека намалување на бројот на

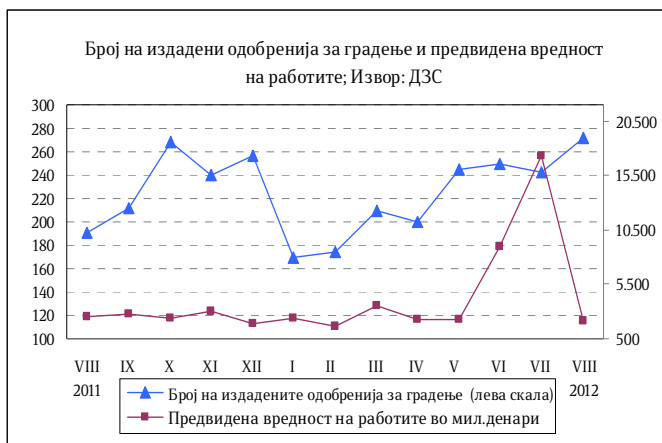
работници на годишно ниво има во секторот Преработувачка индустрија од 5,0%.

Податоците за бројот на работници во индустријата по наменски групи во август 2012 година во однос на август 2011 година покажуваат дека во групата Енергија има зголемување на бројот на работници за 0,4%, додека намалување на бројот на работници има кај групите: Капитални производи за 10,4%, Трајни производи за широка потрошувачка за 8,6%, Нетрајни производи за широка потрошувачка за 5,7% и Интермедијарни производи, освен енергија за 1,7%.

Број на издадени одобренија за градење и предвидена вредност на објектите

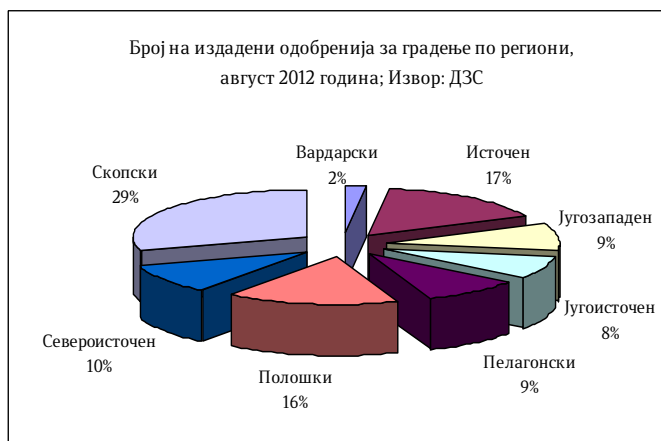
Во август 2012 година се издадени 272 одобренија за градба, што е за 42,4% повеќе во однос на истиот месец од претходната година. Вкупниот број на издадени одобренија за градење во однос на јули 2012 година, кога беа издадени 242 одобренија, се зголеми за 12,4%.

Предвидената вредност на објектите, според издадените одобренија за градење во август, изнесува 2.101 милиони денари, што е за 16,6% помалку во однос на истиот месец од 2011 година, а во однос на јули 2012 година вредноста на

објектите бележи намалување за 87,9%. Ваквото намалување (на месечно ниво) се објаснува со издадените одобренија за градба на станови во претходниот месец, за комплекс од повеќе висококатници во Скопје.

Анализирано по видови на објекти, од вкупниот број на издадени одобренија за градење, 197 (или 72,4%) се наменети за објекти од високоградба, 45 (или 16,5%) за објекти од нискоградба и 30 (или 11,1%) за објекти за реконструкција.

Анализирано по типови на инвеститори, од вкупно 272 објекти за кои се издадени одобренија за градба, на 189 (или 69,5%) како инвеститори се јавуваат физички лица, а на 83 објекти (или 30,5%) инвеститори се деловни субјекти.

Во август 2012 година е предвидена изградба на 618 станови, со вкупна корисна површина од 51.112 м². Бројот на предвидени станови за изградба е

зголемен за 10,8% во однос на истиот месец од 2011 година, а е намален за 59,9% во однос на јули 2012 година.

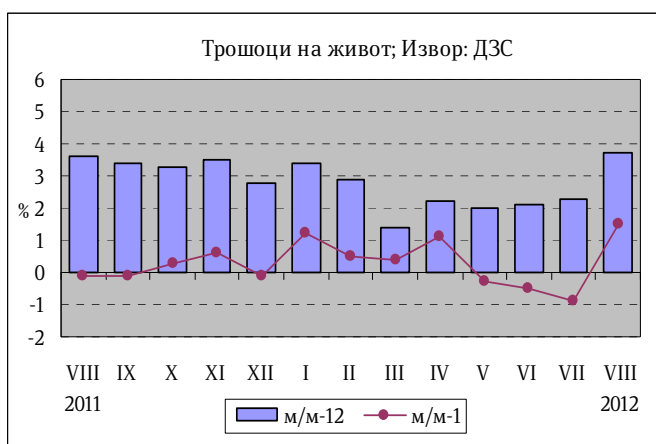
Анализирано по региони, најмногу одобрувања за градба се издадени во Скопскиот регион, вкупно 81 одобрение, од кои 54 одобрувања се за инвеститори - физички лица и 27 одобрувања за инвеститори - деловни субјекти. Најмалку издадени одобрувања има во Вардарскиот регион, пет одобрувања, од кои три одобрувања се за инвеститори - физички лица и две се за инвеститори - деловни субјекти.

Во периодот од јануари-август 2012 година, најмногу одобрувања за градба се издадени во Скопскиот регион, вкупно 532, од кои за 321 одобрение инвеститори се физички лица, а за 211 одобрувања инвеститори се деловни субјекти. Најмалку издадени одобрувања има во Вардарскиот регион, вкупно 88 одобрувања, од кои за 51 одобрение инвеститори се физички лица, а за 37 одобрувања инвеститори се деловни субјекти.

Инфлација

Стапката на инфлација, измерена според Индексот на трошоците на живот, во август 2012 година изнесува 3,7% во однос на истиот месец претходната година. Просечната стапка на инфлација во периодот јануари - август 2012 година изнесува 2,5%.

На годишна основа, во август растот на цените е највисок во категоријата Домување од 10,3%, што се должи пред се на растот на цените за огрев и осветление кои забележаа раст од 15,2%. Раст на цените е забележан и кај следните категории: Облека и обувки 5,2%, Исхрана 2,8%, Хигиена и здравје 2,4%, Сообраќајни средства и услуги и Ресторани и хотели 2,3%, и Тутун и пијалаци 0,1%. Цените останаа непроменети во категоријата Култура и разонода, додека пад на цените е забележан во категоријата Административни и финансиски услуги од 1%.

Стапката на инфлација во август споредено со претходниот месец изнесува 1,5%. Највисок месечен раст на цените има забележано категоријата Домување, од 5%, најмногу како резултат на зголемената цена на електричната енергија за домаќинствата од 10%. Категоријата Сообраќајни средства и услуги забележа месечен раст на цените од 2,6%, како резултат на зголемените цени на течните горива и гасот за 7,9% и на нафтните деривати за 7,6%. Раст на цените е забележан и во категориите Исхрана од 0,8%, Хигиена и здравје 0,3% и Ресторани и хотели 0,1%. Цените останаа непроменети во категоријата Административни и финансиски услуги, додека во останатите

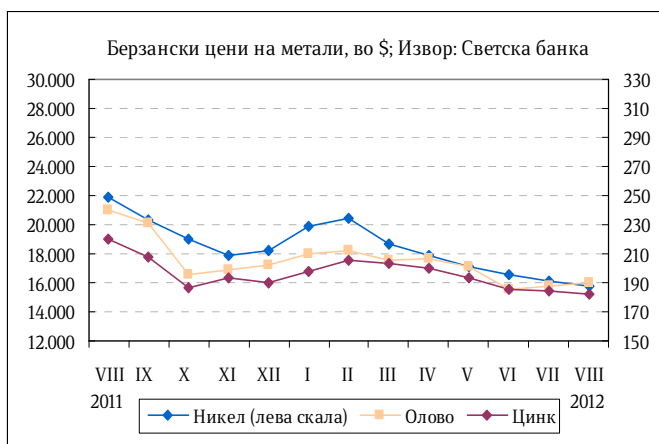
категории беше забележан пад на цените, и тоа: Култура и разонода и Облека и обувки од 0,2% и Тутун и пијалаци од 0,1%.

Цените на мало во август 2012 година се повисоки за 3,6% во однос на август 2011 година. Споредено со претходниот месец цените на мало се повисоки за 1,7%. Просечниот раст на цените на мало во периодто јануари - август 2012 година изнесува 2,9%.

Берзански цени

Во август 2012 година цената на суровата нафта (Brent) на светските берзи забележа раст од речиси 10% во однос на претходниот месец и достигна вредност од 113,3 долари за барел. Споредено со август 2011 година, цената на нафтата е повисока за 3%. Просечната цена на природниот гас во август се намали за 1,5% во однос на претходниот месец.

Што се однесува до металните производи, никелот како производ со високо учество во македонскиот извоз, на светските берзи во август се тргуваше по просечна цена од 15.735 долари за еден метрички тон (\$/мт), што претставува месечен пад на цената од 2,4%. Споредено со август 2011 година цената на никелот е пониска за 28%. Во рамки на основните метали, пад на цените е забележан и

за алуминиумот од 1,7%, цинкот од 1,6% и бакарот од 0,9%. Цената на железните руда во август забележа висок пад од речиси 16% во однос на претходниот месец. Благородните метали регистрираа месечен раст на цените, при што растот е највисок за среброто од 4,9%.

Цената на житото на светските берзи во август се стабилизира, регистрирајќи раст од само 1,1% во однос на јули, по растот од околу 25% претходниот месец.

2. Надворешно трговска размена

Вкупната надворешно-трговска размена во првите осум месеци од 2012 година бележи поместување надолу за 1,3% во однос на истиот период 2011 година.

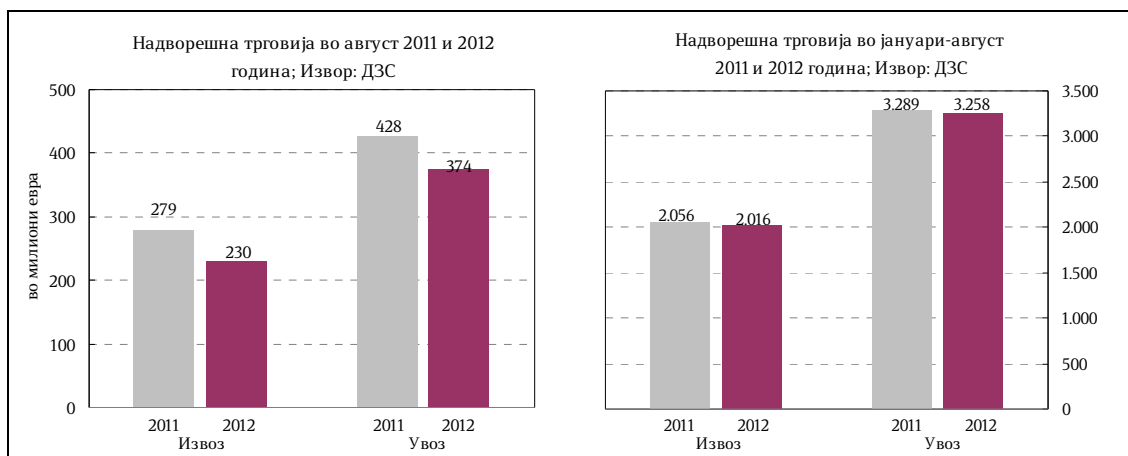
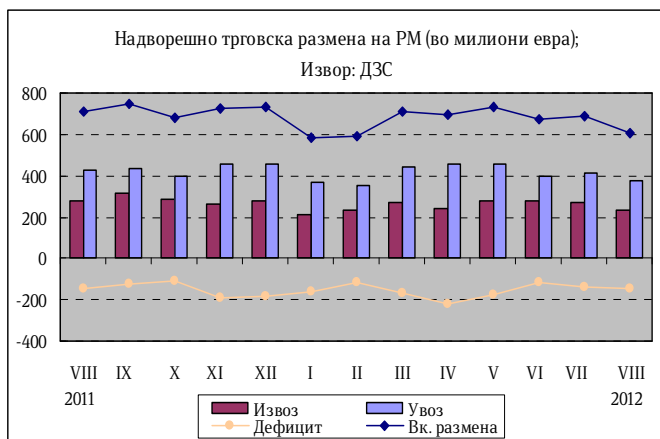
Извоз

Во периодот јануари-август 2012 година физичкиот обем на извозот бележи пад од 10,8% во однос на истиот период 2011 година, а вредноста на извезените стоки изнесува 2.016,3 милиони евра и бележи контракција од 1,9% (39,6 милиони евра) во однос на периодот јануари-август 2011 година.

Анализирано на месечно ниво, во август 2012 година извозот бележи поместување надолу од 15,8% во однос на претходниот месец.

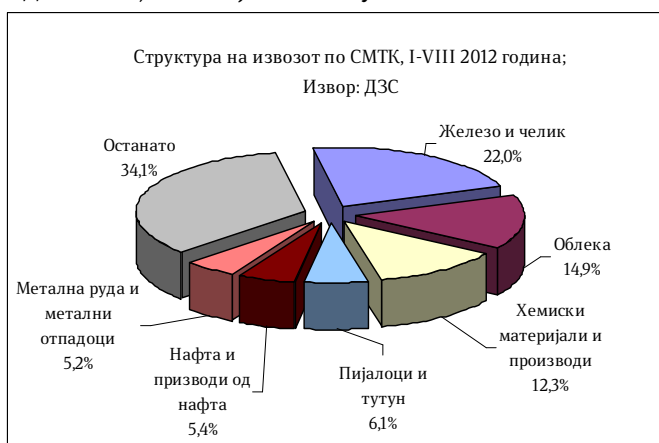
Сезонско прилагоденото движење на извозот во август 2012 година бележи месечен пад од 3,4%, што укажува на негативното влијание на сезонскиот фактор (12,4 п.п.) врз извозот во овој месец.

Анализирано по тарифи, најзастапени производи во извозот се: катализатори на подлога со благороден метал или со соединенија на благородни метали како активна материја; фероникел; машини и апарати за филтрирање или пречистување на други гасови со каталичка постапка; тутун; машки кошули

од памук; табли, плочи, пултови, маси, ормани и други; топло валани плоснати производи од железо или нелегиран челик со ширина 600мм или поголема; руди на олово и концентрати; руди на бакар и концентрати; лекови приготвени во одмерени дози и друго.

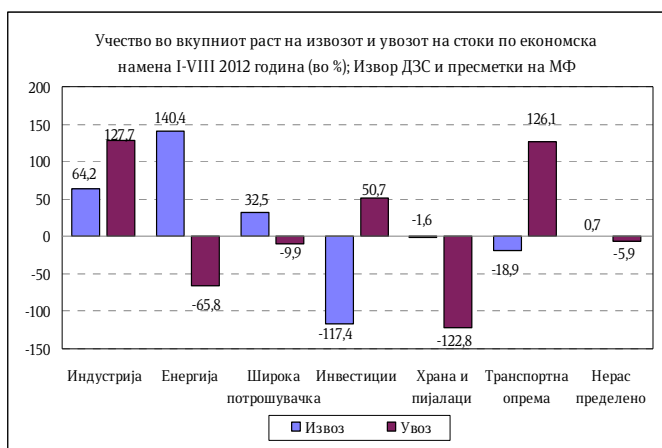
Главни групи производи (според СМТК) со најголемо учество во извозот во периодот јануари-август 2012 година се: железо и челик со 22,0%, облека 14,9%, хемиски материји и производи 12,3%, пијалаци и тутун 6,1%, нафта и производи од нафта 5,4%, метална руда и отпадоци од метал 5,2%. Овие шест групи производи сочинуваат 65,9% од вкупниот извоз на државата.

Во првите осум месеци од 2012 година, гледано по економска намена најголемо учество во извозот имаат: стоките за индустриско производство (51,9%), потоа следуваат стоките за лична потрошувачка (32,4%), производите за инвестиции (9,3%) и енергијата (6,4%).

Увоз

Увезените количини на стоки во периодот јануари-август 2012 година се зголемени за 1,4% во однос на истиот период претходната година, а нивната вредност изнесува 3.258,5 милиони евра, што претставува намалување за 0,9% (30,8 милиони евра) во однос на периодот јануари-август 2011 година.

Анализирано на месечно ниво, во август 2012 година увозот бележи пад од 9,3% во однос на претходниот месец.

Извоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-VIII 2011	I-VIII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	254,2	157,3	-96,9	-38,1
Мил. ЕУР	161,9	108,5	-53,4	-33,0
Мил. \$	229,9	139,5	-90,4	-39,3

*)Претходни податоци

Увоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-VIII 2011	I-VIII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	855,8	688,0	-167,8	-19,6
Мил. ЕУР	496,7	460,9	-35,8	-7,2
Мил. \$	702,8	591,0	-111,8	-15,9

*)Претходни податоци

Сезонско прилагоденото движење на увозот во август 2012 година бележи месечен пад од 6,6%, што укажува на негативното влијание на сезонскиот фактор (2,7 п.п.) врз увозот во овој месец.

Најзастапени производи во структурата на увозот по тарифи се: гасни масла за други намени со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса; платина, необработена или во прав; електрична енергија; нафта сурова; руди на никел и концентрати; моторен бензин со октански број (РОН) од 95 или поголем, но помал од 98; масла за ложење; нафтени гасови и други гасовити јагленоводороди; топло валани со дебелина помала од 3мм; лекови приготвени во одмерени дози; паладиум: необработен или во прав и слично.

Извоз на хемиски производи*)				
	I-VIII 2011	I-VIII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	16,5	18,6	2,1	13,0
Мил. ЕУР	258,5	247,9	-10,6	-4,1
Мил. \$	363,5	318,8	-44,7	-12,3

*)Претходни податоци

Увоз на хемиски производи*)				
	I-VIII 2011	I-VIII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	18,2	17,2	-1,0	-5,5
Мил. ЕУР	54,4	46,3	-8,1	-14,9
Мил. \$	76,6	59,5	-17,1	-22,3

*)Претходни податоци

Најголем дел од увозот на стоки (според групи на СМТК) во периодот јануари-август 2012 година, покрај нафтата отпаѓа на обоени метали; предиво, ткаенини и текстилни производи; железо и челик; друмски возила; електрична енергија; метална руда и отпадоци од метал; и друго.

Гледано по економска намена во периодот јануари-август 2012 година најголем удел во увозот имаат стоките за индустриско производство (42,3%), потоа следуваат: стоките за лична потрошувачка (23,0%), енергијата (20,6%) и производите за инвестиции (14,0%).

Извоз на железо и челик *)				
	I-VIII 2011	I-VIII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	531,2	444,4	-86,7	-16,3
Мил. ЕУР	463,7	444,3	-19,4	-4,2
Мил.\$	655,0	569,5	-85,5	-13,1

*)Претходни податоци

Увоз на железо и челик*)				
	I-VIII 2011	I-VIII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 Т	389,5	360,1	-29,4	-7,5
Мил. ЕУР	206,7	188,5	-18,2	-8,8
Мил.\$	291,4	241,0	-50,4	-17,3

*)Претходни податоци

Салдо на трговска размена

Во првите осум месеци во 2012 година трговскиот дефицит се прошири за 8,8 милиони евра или 0,7% во однос на истиот период минатата година.

Доколку салдото на извозот и увозот на стоки го анализираме по економска намена, проширувањето на дефицитот е резултат на комбиниран ефект од: проширеното негативно салдо во размената со енергетските производи (горива и мазива) и стоките за лична потрошувачка, додека во спротивна насока дејствуваше поголемото стеснување на негативното салдо во размената со производите за инвестиции и стоките за индустриско производство.

Анализирано според економските групации на земјите, во периодот јануари-август 2012 година, споредено со истиот период 2011 година, извозот бележи пад кај групациите: Развиени земји, ЕУ 27, ЕФТА, Земји во развој и Западен Балкан, додека раст има кај групациите: Други развиени земји и неразвиени земји. Извозот во ЕУ бележи пад од 8,6% на годишно ниво, додека кај Земјите од Западен Балкан истиот бележи пад од 22,8%.

Во првите осум месеци од 2012 година, надворешно-трговската размена на Република Македонија со Европската унија (ЕУ 27) во однос на истиот период претходната година се намалила за 4,7%, при тоа учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена бележи позитивно поместување од 3,6 п.п. и изнесува 60,4%. Извозот на стоки учествува со 62,7%, а увозот на стоки со 58,9%.

Во периодот јануари-август 2012 година, 76,2% од трговскиот дефицит на земјата е остварен во размената со Грција, Велика Британија, Русија, Турција и Србија, а потоа следуваат: Кина, Бугарија, Италија, Швајцарија, Австрија, Словенија, Романија и други. Суфицит е остварен во размената со Германија, Косово, Босна и Херцеговина и Холандија.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 70,2% од трговската размена во периодот јануари-август 2012 година е реализирана во евра, што во однос на периодот јануари-август 2011 година претставува зголемување од 0,4 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 78,6% и 64,9%, соодветно, при тоа застапеноста на еврото во извозот е зголемена за 1,5 п.п., додека застапеноста

на еврото кај увозот е намалена за 0,3 п.п. во однос на истиот период 2011 година.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); пресметки на МФ												
увоз	I-VIII 2011					I-VIII 2012					апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
	валута	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари		
ЕУР	2.018,1	2.154.383.562	61,5086	132.513.116.771	65,2	1.933,5	2.112.496.146	61,5004	129.919.357.967	64,9	-41.887.416	-1,9
УСД	2.009,5	1.184.413.099	42,9071	50.819.731.260	25,0	2.149,4	1.092.719.738	49,7112	54.320.409.464	27,1	-91.693.360	-7,7
ГБП	1,6	239.304.074	70,1998	16.799.098.107	8,3	1,8	210.749.354	78,0567	16.450.399.089	8,2	-28.554.720	-11,9
ЕУР+УСД+ГБП	4.029,2			200.131.946.139	90,2	4.084,7			200.690.166.521	100,3		
вк извоз:	4.036,0			203.198.315.316	100,0	4.090,9			200.119.073.875	100,0		-1,5

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

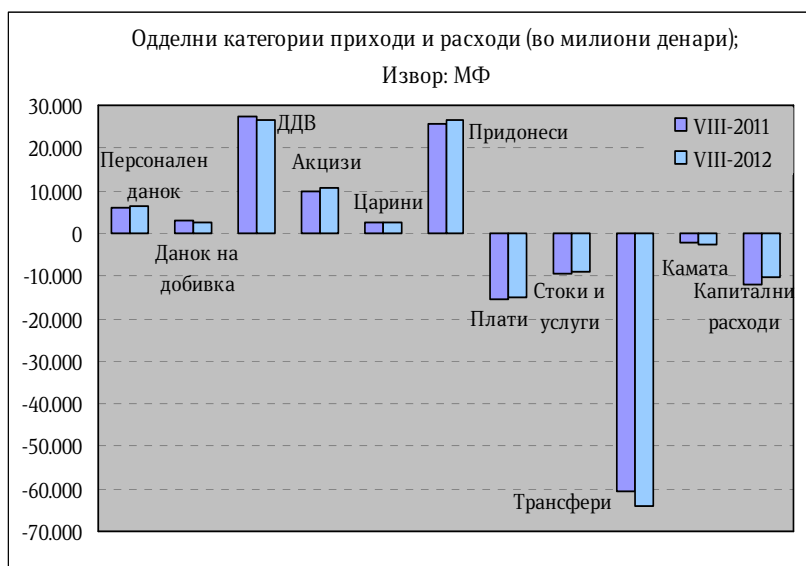
3. Фискален сектор

Буџетски приходи

Во периодот јануари-август 2012 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 91.260 милиони денари, односно 18,7% од БДП, што претставува поголемо остварување за 1,1% во однос на 2011 година.

Даночните приходи за првите осум месеци се реализирани во износ од 50.836 милиони денари, односно 10,4% од БДП и во однос на истиот период 2011 година се намалени за 0,3%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 26.685 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во овој период е доминантно и изнесува 52,5%. Акцизите се реализирани во износ од 10.623 милиони денари (учество од 20,9% во даночните приходи). Така, од овие два даноци се остварени приходи од 37.308 милиони денари, односно 73,4% од вкупните даночни приходи (7,7% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто износ од 38.786 милиони денари,

од кои на даночните обврзници им е извршен поврат во износ од 12.102 милиони денари (бруто наплатата е пониска за 2,5%, додека повратот по основ на ДДВ е понизок за 1,4% споредено со истиот период 2011 година).

Во структурата на ДДВ најголемо е учеството на ДДВ при увоз кој забележува пад од 2,0%, додека ДДВ од прометот во земјата забележува пад од 3,1%, учеството на ДДВ донациите и каматата е незначително (0,5%) и забележува

помало остварување за 22,2%. Набљудувано по одделни категории на даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 6.187 милиони денари и се зголемени за 2,2% на годишна основа (околу 74,5%, од реализираниот персонален данок претставува приходот од данокот на плати и други лични примања). Споредено со истите осум месеци во 2011 година приходите од данокот од добивка забележаа пад од 11,9%, што главно е резултат на данокот наплатен по основ на месечни аконтации и по основ на наплатен данок на исплатена дивиденда и друга распределба од добивката. Приходите од ДДВ забележаа пад од 3,0%, додека акцизите забележаа раст од 7,1%. Приходите од царина беа остварени во износ од 2.632 милиони денари и забележаа зголемување од 7,8%.

Неданочните приходи беа остварени во износ од 8.218 милиони денари и во однос на истиот период 2011 година се помали за 6,6% (во овие приходи се приходите од административни такси, патарини и др.).

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште, станови и дивиденди, се остварија во износ од 3.873 милиони денари, што претставува зголемување од 24,1% во однос на истиот период претходната година.

Социјалните придонеси од плата се остварени во износ од 26.484 милиони денари, што е повеќе за 2,7% споредено со истиот период од 2011 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување од 2,5%, кај придонесите за вработување од 2,9%, односно придонесите за здравствено осигурување забележаа зголемување од 3,2%.

Буџетски расходи

Во периодот јануари- август 2012 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 101.407 милиони денари, односно 20,8% од БДП, што е повеќе за 1,9% во однос на 2011 година.

Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 91.127 милиони денари учествуваа со 89,9% (со учество од 18,7% во БДП) и се зголемени за 4,0% во однос на истиот период во 2011 година.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 64.157 милиони денари (13,2% од БДП), а втори по големина се платите и надоместоците со 15.163 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, структурното учество на расходите за плати и надоместоци изнесува 15,0% и во однос на 2011 година се намалени за 1,7%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 8.993 милиони денари и споредено со истиот период од 2011 година се помали за 3,9%.

Трансферите забележаа зголемување од 6,0% споредено со истиот период 2011 година и истите учествуваа со 63,3% во вкупните расходи. Социјалните трансфери изнесуваа 45.924 милиони денари, забележаа раст од 3,7% и учествуваа со 45,3% во вкупните расходи. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување зафаќаат најголем дел од социјалните трансфери, со износ од 27.166 милиони денари, зголемување од 5,2%,

споредено со истиот период 2011 година и сочинуваат 26,8% од вкупните расходи. Учеството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи учествува со 17,4%, односно забележаа зголемување од 12,6%, споредено со истиот период 2011 година. Оваа година речиси сите, односно 83 единици за локална самоуправа преминаа во втората фаза на децентрализација. Блок дотациите кон единиците за локална самоуправа во износ од 9.187 милиони денари, беа реализирани повеќе за 6,7% повеќе во однос на осумте месеци претходната година. Субвенциите и трансферите беа остварени повеќе за 21,5%.

Каматите се реализирани во износ од 2.814 милиони денари, што е повеќе за 19,7% во споредба со истиот период 2011 година. Ваквото зголемување е претежно поради исплата на доспеани обврски за камати од задолжување во странство. Трошоците за камати од домашно задолжување забележаа зголемување од 6,5%), додека за странство беа зголемени за 26,3%.

Во анализираниот период средствата за капиталните расходи беа реализирани во износ од 10.280 милиони денари (2,1% учество во БДП) и во вкупните расходи учествуваа со 10,1%.

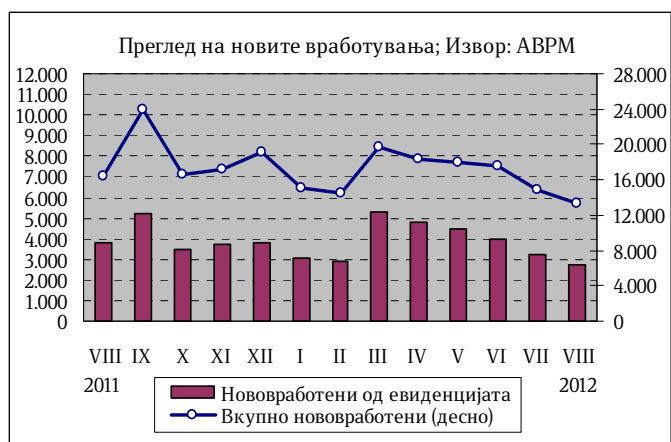
Буџетско салдо

Во периодот јануари- август 2012 година остварен е дефицит во Буџетот на Република Македонија од 10.147 милиони денари, што претставува 2,1% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет е остварен во износ од 8.629 милиони денари и претставува 1,8% од БДП.

4. Социјален сектор

Број на нововработени и регистрирани невработени лица во АВРМ

Во периодот јануари-август 2012 година во Агенцијата за вработување на Република Македонија регистрирани се вкупно 131.273 нови засновани работни односи. Од вкупниот број нововработени, 41,9% се вработени на неопределено време, додека останатиот дел се вработени на определено време и за вршење на сезонски работи. Споредено со истиот период од 2011 година бројот на засновани нови работни односи е помал за 11,6%.

Во текот на месец август засновани се 13.346 нови работни односи, од кои 20,7% се од евиденцијата на невработени. Одливот на лица од Регистарот на Агенцијата за вработување на Република Македонија во август изнесува

11.338, од кои 24,1% претставуваат нови засновани работни односи. Во август во Агенцијата регистриран е прилив од 6.202 лица, од кои 52% се лица на кои им престанал работниот однос. Резултатот е намалување на невработеноста за 5.132 лица, односно за 2% во однос на претходниот месец. Така, во август 2012 година бројот на невработени лица изнесува 251.817. Споредено со истиот месец од 2011 година, бројот на невработени лица е намален за 17,1%.

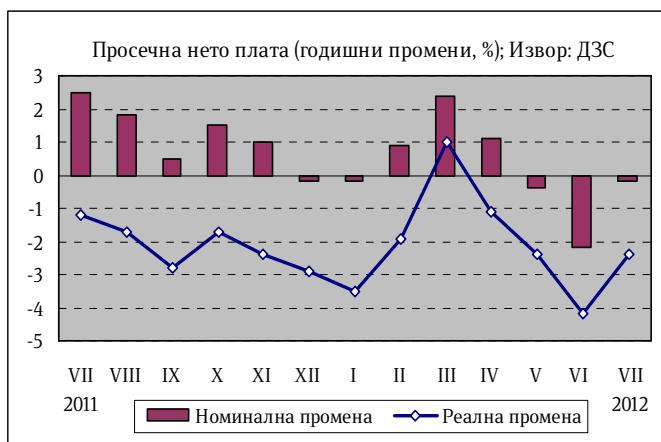
Најголем дел од невработените, односно 67,6% се од урбани средини (градско население), а 56,8% се мажи. Анализирани според степенот на образование поголемиот дел, односно 48,1% од невработените се неквалификувани или полуквалификувани, додека само 10,3% имаат вишо или повисоко ниво на образование. Гледано според возрасни групи, најголемиот дел или 55,8% од невработените припаѓаат на возрасната група 25-49 години. Според времето на чекање на вработување, 50,4% од невработените лица чекаат вработување од 1 до 7 години, додека 30,1% чекаат вработување 8 и повеќе години.

Плати

Согласно објавените податоци на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во јули 2012 година изнесува 30.469 денари, додека просечната месечна исплатена нето плата изнесува 20.781 денари.

На месечна основа, во јули 2012 година просечната бруто плата бележи номинален раст од 0,5%, додека реално платата е повисока за 1,4%. Во истиот период, просечната нето плата номинално беше повисока за 0,6%, додека реалната плата забележа раст од 1,5%.

Во јули 2012 година во однос на јули 2011 година, просечните бруто и нето плата бележат номинален пад од 0,2%, додека реално истите се пониски за 2,4%.

Кумулативно, во првите седум месеци од 2012 година, просечната бруто плата забележа номинален раст од 0,1%, додека реално истата беше пониска за 2,2%. Во истиот период, просечната нето плата номинално беше повисока за 0,2%, додека реалната плата забележа пад од 2,1%.

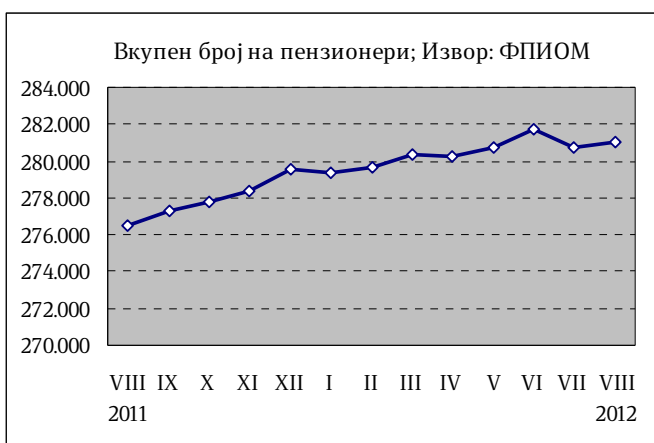
Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во јули 2012 година во однос на јули 2011 година е забележан во дејностите Земјоделство, шумарство и рибарство (7,5% бруто плата и 7,8% нето плата); Стручни, научни и технички дејности (3,2% бруто плата и 3,9% нето плата) и Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли (3,1% бруто плата и 2,9% нето плата).

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во јули 2012 година во однос на јуни 2012 година е забележан во дејности Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли (3,7% бруто плата и 4,8% нето плата); Преработувачка индустрија (2,6% бруто плата и 2,7% нето плата); Информации и комуникации (2,2% бруто плата и 2,5% нето плата) и Стручни, научни и технички дејности (2,0% бруто плата и 2,6% нето плата).

Процентот на вработени кои не примиле плата во јули 2012 година изнесува 2%, и е понизок за 0,2 п.п. во однос на истиот месец од претходната година, а во однос на јуни 2012 година процентот на вработени кои не примиле плата е помал за 0,1 п.п.

Пензии

Во август 2012 година во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување евидентирани се 281.060 пензионери, што претставува зголемување од 1,6% во однос на истиот месец од 2011 година. Во однос на јули 2012 година бројот на корисници на пензија е поголем за 295 лица. Од вкупниот број на пензионери 56,5% се корисници на старосна пензија, 27,2% на семејна пензија и 16,5% на инвалидска пензија.

За исплата на пензии во август 2012 година потрошени се 2.966,58 милиони денари, што претставува 50,3% од вкупните социјални трансфери¹.

Просечната пензија во август 2012 година изнесува 10.688 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 3,3%. Соодносот на просечната пензија со просечната исплатена плата во јули 2012 година (последни расположливи податоци) изнесува 51,5%.

5. Монетарен сектор

Примарни пари

Во август 2012 година примарните пари² забележаа забрзан раст од 5,9% на годишна основа, во услови на раст на готовите пари во оптек од 11,1% и пораст на вкупните ликвидни средства на банките од 2,2%. На месечна основа,

¹ Категоријата социјални трансфери опфаќа пензиите, паричен надоместок во случај на невработеност, социјалните помошти и расходите за здравствената заштита.

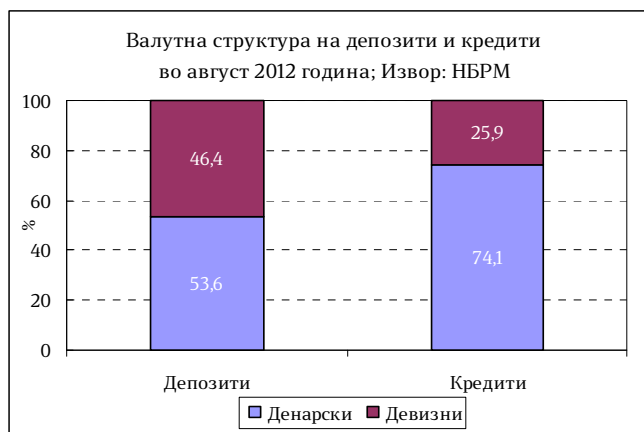
² Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

примарните пари забележаа пад од 0,7%, како резултат на падот на готовите пари во оптек од 2,7%. Вкупната ликвидност на банките забележа раст од 0,9%.

Во август 2012 година Народната банка ја задржа каматната стапка на благајничките записи на непроменето ниво од 3,75% имајќи ги во предвид најновите макроекономски движења.

Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките³ во август 2012 година забележа месечен пад од 0,4%, по растот од 1,3% остварен претходниот месец, заради падот на депозитите на приватните претпријатија во странска валута од 9,5%, што доведе до пад на депозитите на претпријатија од 2,8%. Депозитите на домаќинствата остварија раст од 0,3%. Од аспект на валутата, денарските депозити забележаа раст од 0,5%, додека девизните депозити се намалија за 1,3%.

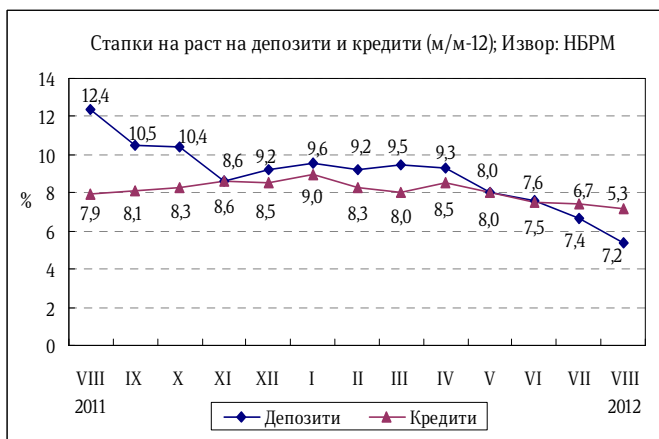

На годишна основа вкупните депозити го продолжија трендот на забавување кој започна од март 2012 година и остварија раст од 5,3%, наспроти 6,7% во јули.

Новото штедење произлегува од зголеменото штедење на домаќинствата од 10,2%, додека депозитите на приватните претпријатија се намалија за 5,9%. Анализирани според валутата, новото штедење е целосно во домашна валута во услови на раст на денарските депозити од 16,6% на годишна основа, додека депозитите во странска валута се намалија за 5,3%. Според рочноста, долгорочните депозити бележат раст од 22,2%, а краткорочните депозити се повисоки за 1,2% на годишна основа.

Кредити на банките

Во август 2012 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор на месечна основа се намалија за 0,1%, при што од аспект на валутната структура растот целосно се должи на намалените денарски кредити од 0,3%, додека кредитите во странска валута забележаа раст од 0,4%. Кредитите кон домаќинствата бележат раст

³ Почнувајќи од јануари 2009 година депозитите вклучуваат пресметана камата

од 0,7% во однос на претходниот месец, додека кредитите кон приватните претпријатија се намалија за 0,6%.

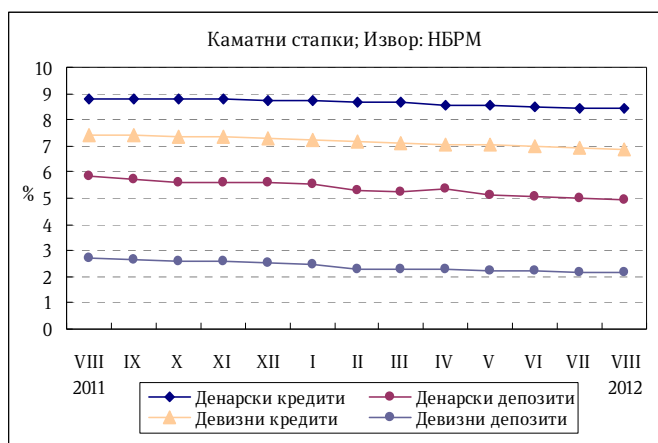
На годишна основа, растот на вкупните кредити забави на 7,2% (наспроти 7,4% во јули), во услови на забавен раст на кредитите кон приватните претпријатија од 7,2%. Кредитите кон домаќинствата забележаа раст од 6,6%. Од валутен аспект, денарските кредити бележат годишен раст од 8,7%, додека кредитите во странска валута го забавија растот на 3,2%. Од аспект на рочноста пак, долгорочните кредити бележат годишен раст од 6,7%, додека краткорочните кредити се повисоки за 5,7%.

Каматни стапки на депозитни банки

Во август 2012 година, вкупната каматна стапка на кредитите изнесува 8% и е пониска за 0,4 п.п. во однос на истиот месец претходната година. Каматната стапка на денарските кредити изнесува 8,4%, додека каматната стапка на девизните кредити изнесува 6,9%, односно истите се пониски за 0,4 п.п. и 0,6 п.п. во однос на истиот месец претходната година.

Вкупната каматна стапка на депозитите е намалена за 0,4 п.п. во однос на истиот месец претходната година и изнесува 3,4%. Каматната стапка на денарските депозити изнесува 4,9% што

на годишна основа е пониско ниво за 0,8 п.п., додека каматната стапка на девизните депозити изнесува 2,2% или 0,5 п.п. под нивото од истиот месец минатата година.

Девизни резерви

Бруто девизните резерви на крајот на август 2012 година изнесуваа 2.114,5 милиони евра и во однос на претходниот месец се повисоки за 18,3 милиони евра, додека во однос на август 2011 година девизните резерви се повисоки за 271 милиони евра.

Министерство за финансии

Сектор за макроекономска политика

www.finance.gov.mk

Извештајот го подготвуваат:

Анета Ацевска

Бојана Илиевска

Ѓоко Ѓорѓески

Копринка Сапунова

Неџати Куртиши

Ана Николова

Контролира: Д-р Сања Киковска - Георгиевска

Одобрува: Јордан Трајковски

Скопје, октомври 2012 година